

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 30_20-1935)

Originalt emne

Jernbanevæsen

Jernbanevæsen/Statsbanerne

Kørsel

Kørsel/Omnibuskørsel

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 26. september 1935](#)
- 2) [Byrådsmødet den 24. oktober 1935](#)
- 3) [Byrådsmødet den 1. november 1935](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 26. september 1935 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 30_20-1935)

Skrivelse fra Generaldirektoratet for Statsbanerne vedrørende Omnibusruterne Aarhus-Spørring-Randers Aarhus-Grenaa.

Udsattes.

Uddrag fra byrådsmødet den 24. oktober 1935 - side 9

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 30_20-1935)

Sagen angaaende Omnibusruten Aarhus-Spørring-Randers.

Fra Generaldirektoratet for Statsbanerne forelaa Forespørgsel om, hvorvidt Byraadet vil opretholde sin Anbefaling af Statsbanernes Overtagelse af Ruten.

Borgmesteren erindrede om, at denne Sag blev behandlet i Marts Maaned, hvor Byraadet enstemmig vedtog at anbefale Statsbanernes Andragende om Koncession paa Betingelse af, at de forhandlede med de nuværende Koncessionsejere om Overtagelse af deres Personale og Vogne. Siden havde Statsbanerne to Gange søgt at faa en Forhandling med dem, og det var resulteret i, at man ønskede en Samtale med Statsbanerne om, hvorledes Befolkningen i Oplandet saa paa Sagen, men ikke nogen reel Forhandling om Overtagelse. Taleren vilde foreslaa, at man vedblivende anbefaler Statsbanernes Andragende, idet de fremdeles er villig til at forhandle med Ejerne om Afstaaelse af Materiellet og Antagelse af det nuværende Personale. Byraadet i Randers havde taget samme Stilling.

Kai Blicher gjorde opmærksom paa, at ifølge Loven skal Koncessioner gives af det Arntsraad, hvor Køretøjet er hjemmehørende, her Randers Amtsraad. Dette sendte i Juni Maaned Andragenderne fra Statsbanerne og Koncessionsindehaverne til Aarhus Byraad, og Taleren vilde derfor spørge, om disse Andragender kommer til Behandling i Byraadet.

Borgmesteren vidste ikke, hvilke Andragender Hr. Blicher hentydede til. Det blev allerede i Marts Maaned vedtaget i Byraadet at anbefale Statsbanernes Andragende om Koncession, og Sagen var behandlet, som alle saadanne Sager bliver behandlet i Byraadet.

Kai Blicher hævdede, at den Sag, som blev behandlet i Byraadet den 14. Marts, var en Henvendelse fra Statsbanerne om Støtte til Opnaaelse af Koncession, men selve de to Andragender havde ikke været i Byraadet, og Koncessionsindehaverne havde derfor ikke faaet noget Svar paa deres Ansøgning. Da Statsbanerne henvendte sig til dem om en Forhandling, svarede de, at saa længe deres Andragende ikke var behandlet, kunde man ikke indse, der var noget at forhandle om. Andragenderne var ikke behandlet i Byraadet og altsaa heller ikke afgjort i Randers Amtsraad.

Borgmesteren svarede hertil, at naar Byraadet i Marts Maaned havde vedtaget at støtte Statsbanernes Andragende, var der næppe mere at forhandle om. Naar der ikke var Enighed mellem Myndighederne, maatte Sagen afgøres af Ministeriet.

J. R. Fanger mente, der maatte foreligge et Andragende fra de private Bilejere, som

Byraadet havde Krav paa at se; derfor burde Sagen først henvises til Brolægningsudvalget.

Borgmesteren fastslog, at Brolægningsudvalget havde taget Stilling til Sagen, før den kom til Byraadet. Der var derfor ingen Grund til alle disse Ophævelser, særlig da Sagen hastede.

Kai Blicher kunde oplyse, at de to Andragender var kommet den 11. Juni, og Borgmesteren havde privat besvaret det ene med Henvisning til Byraadets Vedtagelse i Marts Maaned. Men de private Bilejere kunde ogsaa kræve et Svar, og det var derfor praktisk at udsætte Sagen.

A n d r. Bitsch fastslog, at Brolægningsudvalget enstemmig havde vedtaget at støtte Statsbanernes Overtagelse af Ruten, og det blev ligeledes enstemmig vedtaget i Byraadet. Det var derfor ligegyldigt, hvilke Skrivelser der senere var kommet

Holger Eriksen bemærkede, at der var visse Sogneraad, der skiftevis anbefalede den ene og den anden Ansøger, men det vilde Aarhus Byraad næppe give sig af med; det vilde ligge under Byraadets Værdighed. Naar man havde anbefalet Statsbanernes Andragende, var det kun en Formalitet, om man skal behandle det andet Andragende eller ikke, for Sagen var jo paa Forhaand afgjort. Der var næppe Grund til at udsætte Sagen.

J. R. Fanger erkendte, at det i Realiteten var det samme, og naar Borgmesteren havde besvaret Henvendelsen, vilde Taleren ikke angribe ham derfor, selv om det havde været mest korrekt, at Andragendet blev forelagt Byraadet. Men Andragendet fra de private Rutebilejere var jo tilgaaet fra Amdtsraadet, og Amdtsraadet maatte have et Svar derpaa; derfor burde Sagen udsættes, og Andragendet forelægges Byraadet Det var muligvis rigtigt, at Byraadets Svar blev et Afslag, men alle Andragender burde forelægges Byraadet

Borgmesteren svarede, at alle den Slags Andragender blev tilsendt Brolægningsudvalget og gik derfra til Byraadet, saa der var ikke fra Byraadskontoret sket nogen Fejl. Men selvfølgelig kunde Sagen udsættes i Henhold til Forretningsordenen.

Kai Blicher vidste, at Andragendet laa paa Byraadskontoret, og Sagen burde udsættes, for at det kunde komme frem.

J. R. Fanger antog, at Andragendet var blevet liggende paa Kontoret, fordi det var Meningen, der skulde ske en Forhandling om Overdragelse af Ruten; derfor havde Andragendet ikke været i Brolægningsudvalget, men det var rigtigtst, at det først kom der, og derfor ønskede Gruppen Sagen udsat.

Sagen udsattes i Henhold til Forretningsordenen.

Uddrag fra byrådsmødet den 1. november 1935 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 30_20-1935)

Sagen angaaende Omnibusruten Aarhus-Spørring-Randers.

Fra Borgmesteren forelaa følgende Oversigt over Sagens Ekspedition.

5. Marts: Generaldirektoratet for Statsbanerne meddeler Byraadet sin Skrivelse af s. D. til Randers Amtsraad om Tilladelse til Omnibuskørsel paa Strækningen: Randers-Aarhus og anmoder om Byraadets Støtte til Opnaaelse af den ønskede Tilladelse.

6. Marts: Skrивelsen tilstillet Brolægningsudvalget.

11. Marts: Vej- og Vandinspektøren i Aarhus Amt fremsender til Byraadet Afskrift af Generaldirektoratets Skrivelse til Randers Amtsraad med Anmodning om Byraadets Erklæring.

12. Marts: Vej- og Vandinsp. s Skrivelse sendes til Brolægningsudvalgets Erklæring.

12. Marts: Sagen modtaget tilbage fra Brolægningsudvalget med Anbefaling paa Betingelse af, at Banen overtager den nuværende Rutes Materiel til Vurderingspris og saaledes, at de for Ruten tidligere stillede Betingelser fremdeles skal være gældende.

14. Marts: Sagen behandles i Byraadet (Nr. 12 for aabne Døre), hvor Brolægningsudvalgets Indstilling tiltraadtes.

15. Marts: Skrivelse fra Byraadet til Vej- og Vandinspektøren i Aarhus Amt i Overensstemmelse med Byraadets Vedtagelse (Brev Nr. 779), se vedlagte Afskrift.

Kommunikation af Skrивelsen tilsendt Brolægningsudvalget, Politiet og Generaldirektoratet for Stb.

4. Juni: Brolægningsudvalget fremsender til Borgmesteren en Skrivelse af 30. Maj 1935 fra et af Landkommunerne nedsat Udvalg, hvori Brolægningsudvalget anmodes om en Forhandling ang. Rutebilspørgsmaalet, da Brolægningsudvalget ikke mener at have Grundlag for en saadan Forhandling.

28. Juni: Skrivelse fra Byraadet til Lærer Thisted, Spørring, med Medd. om, at Brol. Udv. har erklæret, at det ikke mener at have Grundlag for at deltage i en saadan Forhandling, og at Anmodningen ikke kan imødekommes. Brev Nr. 269.

4. Juli: Skrivelse fra Aarhus Handelsforening med

Henstilling om Optagelse af Sagen ang. Aarhus-Randers Bilruten til fornyet Overvejelse og "navnlig, at der gives Befolkningens Repræsentanter i denne Sag Lejlighed til en Forhandling med Byraadet".

5. Juli: Handelsforen. s Skr. tils. Brol. Udv. til Erkl.

16. Juli: Brolægningsudv. tilbagesender Skrivelsen, idet Flertallet, da Byr. har truffet Afgørelse i Koncessionsspørgsmaalet ang. Aarhus-Randers Ruten, maa overlade til Byr. s Afgørelse, om der skal forhandles videre i Sagen. Udv. s Mindretal anb., at der gives det paagældende Udvalg Tilladelse til at fremsætte deres Synspunkter i Sagen for Brol. Udv.

18. Juli: Handelsforeningens Skrivelse behandles i Byraadet (Nr. 18 for aabne Døre). Med 12 Stemmer mod 5 vedtoges det at svare, at man paa nuværende Tidspunkt ikke kan optage nogen Forhandling med det nedsatte Udvalg, men maa henvise dem til at forhandle med Statsbanerne.

19. Juli: Skrivelse fra Byraadet til Aarhus Handelsforening (Brev Nr. 328) med Meddelelse om, at man ikke paa det foreliggende Grundlag mener at kunne tage Sagen op til fornyet Behandling.

10. Juli: Randers Amtsraad udbeder sig Byraadets Erklæring i Anledning af Andragende fra Generaldirektoratet for Statsbanerne om Koncession paa Ruten.

10. Juli: Randers Amtsraad udbeder sig Byraadets Erklæring i Anledning af Andragende fra N. Houlberg, Randers, om Fornyelse af Koncessionen paa Ruten.

15. Juli: Skrivelserne (sammen med 23 andre Rutebilsager) fremsendt til Brolægningsudvalgets Erklæring, i Juli: Fornævnte 2 Skrivelser tilbagekaldt af Byraadskontoret, efter at Kontoret var bleven opmærksom paa, at nævnte Sag var behandlet og afgjort i Byraadets Møde af 14. Marts d. A. 26. Juli: Skrivelse fra Generaldirektoratet for Statsbanerne med Meddelelse om, at de nuværende Koncessionshavere har nægtet at forhandle med Statsbanernes Repræsentant 28. Aug. : Skrivelse fra Generaldirektoratet for Statsbanerne med Meddelelse om en resultatløs

Indbydelse til en Forhandling med Rutens Ejere om Betingelserne for Overtagelse af Materiel m. v. samt Henstilling om, at Sagen om Tilladelse til Kørsel paa vedkommende Rute nu fremmes i Overensstemmelse med Loven.

26. Sept: Generaldirektoratets Skrivelse af 28/8 forelægges i Byraadet. - Sagen udsattes.

24. Oktbr. : Generaldirektoratets Skrivelse af 28/8 forelægges i Byraadet. - Sagen udsattes i Henhold til Forretningsordenen. Borgmesteren henviste til den foreliggende Redegørelse for Sagens hele Forløb.

Kai Blicher spurgte, om dette Punkt paa Dagsordenen ogsaa rummede Behandlingen af de to Andragender om Koncession, dels fra Statsbanerne, dels fra de nuværende Indehavere af Ruten.

Borgmesteren svarede, at Sagen drejede sig om, hvorvidt Ruten nu skal overdrages til Statsbanerne uden de tidligere stillede Betingelser.

Kai Blicher maatte heraf slutte, at det ikke rummer Behandlingen af de to Andragender.

Borgmesteren erklærede, at der vilde blive stemt om, hvorvidt man vil anbefale Statsbanernes Overtagelse af Ruten, saa maatte det blive de to Parter Sag, om der skal forhandles yderligere.

Kai Blicher viste ikke, om Borgmesterens Redegørelse, der havde været omtalt i Aviserne, skulde betragtes som afgivet i Byraadet, men Taleren vilde gerne knytte et Par Bemærkninger dertil. Der stod i Redegørelsen, at Kontoret forlangte Sagen tilbage fra Brolægningsudvalget og foreløbig henlagde den, fordi man vilde afvente Resultatet af Forhandlingerne mellem de to Parter. Men her kunde man faa Lov til at vente til Dommedag, eftersom Randers Amtsraad hverken dengang eller senere har faaet nogen som helst Meddelelse fra Aarhus Byraad om Sagen. Dernæst vilde Taleren hævde, at Koncessionsandragender, som var tilgaaet fra Amtsraadet, ikke kunde henlægges, men maatte paa en eller anden Maade besvares. Efter Talerens Mening skulde Byraadet behandle dem, men et Svar maatte under alle Omstændigheder afgives. Hvis Sagen var henlagt, kunde Borgmesteren ikke paa Byraadets Vegne give noget Svar, og Taleren vilde derfor spørge, om Borgmesteren har afsendt Sagen til Randers Amtsraad med Byraadets Paategning. (Borgmesteren: Nej!)

Borgmesteren gav en indgaaende Oversigt over Sagens Gang i Henhold til den foreliggende Redegørelse. Den første Skrivelse var en Henstilling fra Statsbanerne til

Byraadet om at yde dem Støtte til Overtagelse af Ruten. Den blev tilsendt Brolægningsudvalget, men ikke til Erklæring, fordi det kun var en Henstilling og ikke noget Andragende. Derefter kom den samme Skrivelse gennem Aarhus Amtsraad, som ogsaa sendtes til Brolægningsudvalget, og hvorledes dette saa behandlede Sagen, maatte Hr. Blicher vel vide som Medlem af Udvalget; det havde nemlig givet Erklæring i Henhold til den først tilsendte Henstilling, og da den samme Skrivelse atter kom, sendte Udvalget den tilbage, idet man allerede havde taget Stilling til Sagen. Udvalgets enstemmige Indstilling blev den 14. Marts tiltraadt af Byraadet, hvorefter man altsaa anbefalede Statsbanernes Andragende, imod at de forhandler med Ejerne om Overtagelsen. Saa dannedes der et særligt Udvalg ude i Oplandet, som anmodede om en Forhandling med Brolægningsudvalget, men Udvalgets Flertal afslog det under Hensyn til Vedtagelsen i Byraadet, og det samme skete, da Aarhus Handelsforening sendte en Henstilling derom. Først 4 Maaneder efter Byraadets Behandling af Sagen kom selve Andragenderne fra Randers Amtsraad, og det var da ret ørkesløst af Byraadet at behandle dem, saa længe der ikke foielaa noget Resultat af Forhandlingen mellem Statsbanerne og Rutebilejerne. Men saa meddelte Statsbanerne, at Indehaverne havde nægtet at forhandle med dem, og at det laa udenfor Statsbanernes Opgave at drøfte Sagen med et Udvalg fra Oplandet. Dette Udvalg havde ogsaa haft Foretræde for Trafikministeren, men han kunde selvfølgelig ikke give dem noget Løfte, men havde intet imod at høre deres Mening, naar Sagen engang kom til at foreligge for Ministeriet. Det havde vist været mere formaalstjenligt for Ejerne at optage en reel Forhandling med Statsbanerne i Stedet for at gaa efter uvedkommende Hensyn. Der var i denne Sag handlet korrekt fra Kontorets Side, og Taleren havde absolut intet af bebrejde sig, selv om der fra anden Side gjordes Forsøg paa at mistænkeliggøre og give det Udseende af, at der stod noget andet bagved. Man havde igennem mange Aar i Byraadet kunnet forhandle sig til rette om Sagerne; det burde man saa vidt mulig fortsætte med i Stedet for at lave Agitation, som ikke fremmede Samarbejdet.

Kai Blicher havde fremdraget Sagen i Byraadet kun for at man skulde undgaa at være uretfærdig mod de Folk, som for Tiden har Koncessionen. Med Hensyn til selve Sagen maatte Taleren fastholde, at det, man havde behandlet, var en Anmodning fra Statsbanerne om Støtte; Koncessionsandragerne var overhovedet ikke behandlet hverken i Brolægningsudvalget eller i Byraadet, og Taleren maatte kræve dem behandlet her; vilde Borgmesteren ikke gaa med dertil, maatte Mindretallet kræve Ministeriets Afgørelse deraf.

Koncessioner skulde gives af Amtet, og efter Loven kunde D. S. B. ikke sende Sagen direkte til Byraadet udenom Amtet. Taleren maatte altsaa kræve de to Andragender behandlet paa Mødet, og hvis Borgmesteren nægtede det, maatte det ske paa et følgende Møde.

Borgmesteren havde absolut intet imod, at Blicher gaar til Ministeriet, for det fik han næppe noget ud af. Sagen havde været tilstillet Brolægningsudvalget, og naar det ikke havde behandlet den, skyldtes det, at Udvalget tog fejl og behandlede den første Henstilling i Stedet for selve Andragendet.

Kai Blicher fastslog, at Skrivelsen fra Aarhus Amdsraad først kom efter Udvalgets Møde den 12. Marts, og det var da givet, at den ikke var behandlet. Men hvorledes havde Borgmesteren tænkt at svare Randers Amdsraad, for det skulde vel have et Svar.

Borgmesteren antog ikke, det kunde falde vanskeligt. Naar Byraadet havde vedtaget at støtte Statsbanernes Andragende, vilde det selvfølgelig blive meddelt Randers Amdsraad, og dermed var det andet Andragende bortfaldet.

Holger Eriksen vilde gøre Hr. Blicher opmærksom paa, at det var Aarhus Byraad, der forhandlede, og ikke Kværlantisk Samfund. Blicher havde her kogt Suppe paa en Pølsepind og kun beskæftiget sig med Formaliteter, som laa langt fra Realiteterne. Byraadet havde forlængst udtalt, at man vilde støtte Statsbanernes Andragende om Koncession, og saa blev det vel Ministeriet, der kom til at afgøre Sagen. Men det var givet, at uanset hvilke Skrivelser der senere var kommet i Sagen, havde Byraadet i Realiteten afgjort den allerede i Marts Maaned.

I. C. Sørensen hævdede, at Sagens Realitet var, at disse Folk derude ikke kunde blive hørt, idet man afviste en Forhandling med dem, ja end ikke vilde behandle deres Andragende; det var en mærkelig Fremgangsmaade af et Parti, der kalder sig demokratisk. Der var ingen Grund til at ligge paa Maven for den Molok, som hedder De danske Statsbaner: de havde nok at gøre med at klare deres egne Sager, de forsinkede Lyntog o. s. v. Derfor var det en Realitet i Sagen, at de private Ejere, som har drevet Ruten forsvarligt og har Befolkningens Tillid, faar behandlet deres Koncessionsandragende.

Holger Eriksen konstaterede, at Landsretssagføreren nu vendte tilbage til den gamle Diskussion om Forhandling med det private Udvalg; men det var der allerede en Gang svaret paa. Naar de' Herrer derude ikke fandt Grund til at forhandle med Statsbanerne,

havde Aarhus Byraad heller ikke noget at forhandle med dem om. Der var visse Folk, som ønsker at drive Politik, men som ikke har nogen Politik at føre, og de saa da deres Interesse i at rakke ned paa Statsdrift og Stats tjenestemændene. Det var rigtigt, at Statsbanerne havde visse Vanskeligheder, netop paa Grund af at de var paaført en ubillig Konkurrence, og den ønskede man at fjerne for at faa Banernes Underskud ned. De' Herrer hængte sig stadig i Fiktionen Privatdrift, men Socialdemokraterne saa samfundsmæssigt paa Tingene, og det vilde i sidste Instans blive den Politik, der sejrede.

Andr. Bitsch kunde ikke erkende, at Brolægningsudvalget havde begaaet nogen Fejl. Der kom en Forespørgsel til Udvalget, om Byraadet vilde være Statsbanerne behjælpelig med at faa Koncession paa denne Rute; det anbefalede Udvalget ensstemmig, og Byraadet tiltraadte det; saaledes var Sagens Realitet. Naar Byraadet paa Forhaand havde lovet at anbefale Statsbanernes Koncession, havde de private ikke tabt noget ved ikke at faa deres Andragende behandlet, for man vilde vel næppe anbefale begge Andragender. Hvis Statsbanerne ikke fik Koncessionen, havde man selvfølgelig ikke noget imod, at de andre fortsætter. Denne Sag var behandlet som alle andre; Byraadet havde tilsagt Statsbanerne Støtte paa visse Betingelser, og før det var ordnet, var der ikke andet at gøre i Sagen.

Kai Blicher konstaterede, at Borgmesteren havde nægtet Behandling af Koncessionsandragenderne, medens Hr. Eriksen talte om at tage Stilling til disse. Det var derfor rart at vide, om det var Borgmesteren eller Eriksen, man skulde rette sig efter. Hvis Andragenderne kunde behandles, vilde Taleren gerne sige et Par Ord derom.

Borgmesteren havde ikke noget imod at behandle det private Andragende ogsaa, naar det var Hr. Blicher saa magtpaaliggende.

Kai Blicher oplyste, at de nuværende Koncessionshavere havde haft Ruten i 16 Aar, efter at andre i Forvejen havde forsøgt. De første 5 Aar gav Ruten Underskud, men ved ualmindelig Flid, Dygtighed og Paapasselighed lykkedes det dem at føre Ruten frem, saa den økonomisk kunde svare sig. Samtidig havde de forstaaet at komme i glimrende Kontakt med Befolkningen i Egnen, saa de alle stod samlede om at bibeholde Ruten. Ejerne havde stillet sig særdeles forstaaende overfor Befolkningen; hvis Fattigfolk ikke havde Raad til at betale, kørte de gratis, og ved Sygebesøg o. lign. kørtes der for halv Pris; Skolekort til Børn var meget billige, og hvis Folk ikke havde Penge, kunde der gives Kredit. Der var altsaa helt igennem det smukkeste Forhold mellem Befolkningen og denne Rute. Byraadet burde derfor ikke gaa med til at tage den retmæssige Ret fra dem, saa meget mere som de Folk,

der drev Ruten, enten var bosiddende i Aarhus eller betalte Erhvervsskat hertil, og da man oprettede Rutebilstationen i Aarhus, var det disse Folk, som gav det største Bidrag dertil. Aarhus Handelsforening og dens Formand havde udtalt, at hvis man gik imod Befolkningens Ønske her, vilde det være til Skade for Aarhus, og saa kunde man stole paa, at det var rigtigt. Borgmesteren havde i en anden Sag udtalt, at hvis Mindretallet havde Spor tilovers for Erhvervslivet i Aarhus, saa stemte de for Aarhushallen. Taleren vilde bruge den samme Vending og sige til Borgmesteren, at hvis han har noget tilovers for Erhvervslivet, stemmer han for, at de private beholder Koncessionen. Borgmesteren kunde ikke anføre en eneste Grund for, at det vilde gavne Aarhus, hvis Statsbanerne faar Ruten, og naar man saa alligevel stemte derfor, var det ikke fuldtud at varetage Byens Interesser.

Holger Eriksen fandt det efterhaanden vanskeligt at komme ind til Realiteterne i denne Sag, fordi der var blevet knyttet saa mange uvedkommende Ting til den. Det var forstaaeligt, at Beboerne i Oplandet havde indtaget denne Stilling, fordi de havde syntes, at det var Synd for de nuværende Indehavere at skulle miste Ruten. Men man maatte huske paa, at Koncessionen blev givet for 5 Aar og ikke for Livstid, og saa maatte man regne med, at den kunde ophøre. Man kunde heller ikke forvente, at disse Beboere skulde have særlig Sympati for Statsbanerne, idet disse i sin Tid havde snydt dem for den elektriske Jernbane. Alle disse Ting var forstaaelige, selv om de ikke begrundede hele Postyret; dette skyldtes i Virkeligheden visse professionelle politiske Agitatorer, som skulde lave Partipolitik paa Sagen, først og fremmest Retsstatspartiet, og senere var ogsaa Venstre kommet med. Det skete saaledes ved et Vælgermøde i Lisbjerg, at en Mand stod op og søgte at faa Rutebilsagen draget ind i Diskussionen, men han opnaaede kun, at Socialdemokratiet gik særlig stærkt frem i Lisbjerg. Nu forsøgte de Konservative ogsaa at udnytte Sagen i Aarhus, og bl. a. havde en Mand ved Navn Evald Jensen været ude efter Statstjenestemændene i den Anledning og udslynget en direkte Fornærmelse mod disse, men han havde vist kun opnaaet at jage Tjenestemændene fra sin Forretning. Senere havde ogsaa Aarhus Handelsforening blandet sig i Sagen, og naar det skete, kunde man næsten altid gaa ud fra, at det ikke var for det gode; denne Forening havde en mærkværdig Evne til at tage et ensidigt Standpunkt, og hvis Aarhus Byraad skulde til at følge Handelsforeningen, vilde den blomstrende Udvikling i Byen snart standses. Det var Socialdemokratiets Opgave at modarbejde denne Ensidighed og se samfundsmæssigt paa Spørgsmaalene, og det kunde ikke nægtes, at denne Rute generede Statsbanerne meget, idet den tog den lette Trafik og overlod Maksimalbelastningen med de store

Udgifter til Statsbanerne; derfor havde man støttet Statsbanernes Andragende, og der var næppe Tvivl om, at disse nok skulde behandle Indehaverne kulant, saa de faar deres Udkomme i Fremtiden. Men man kunde ikke for det private Konsortiums Skyld standse en naturlig Udvikling til Gavn for Landet som Helhed. Hvergang en Rute blev overtaget af det offentlige, skulde der laves det samme Postyr, men naar der var gaaet en lille Tid, var Folk udmærket tilfreds dermed. Saaledes var det gaaet, da Aarhus Kommune overtog Bilruterne i Byen og senere i Oplandet, og det samme vilde sikkert ske her. Taleren vilde paa den socialdemokratiske Gruppes Vegne anbefale at svare Amtet, at man anbefaler Statsbanernes Andragende om Koncession paa Ruten.

Kai Blicher fandt det uheldigt, at Hr. Eriksen baade er Folketingsmand og Byraadsmedlem, og det var Folketingsmanden, der nu havde talt. For de Konservative drejede det sig kun om, hvad der var mest fordelagtigt for Aarhus By. Denne Rute havde de smukkeste Vogne, der fandtes, og Beboerne ønskede intet andet end at vedblive at køre med disse Folk. Aarhus Handelsforening erklærede, at det vil være imod Byens Interesser at overdrage Ruten til Statsbanerne. Aarhus Byraad burde være henrykt for Byens Handelsstand; den havde gavnet Kommunen i langt højere Grad end Socialdemokraterne.

Vald. Pedersen syntes, at Landsretssagføreren var noget højt oppe; han burde tænke paa Himmerlandsbanerne, som var helt slaaet ud af Rutebilerne og svigtet af Beboerne, men da der blev Tale om at nedlægge dem paa Grund af det store Underskud, rejstes der en voldsom Storm derimod. Her var ikke Tale om at nedlægge Ruten, saa der skete ikke Beboerne nogen Skade; der var kun Tale om vedblivende at lade disse Mænd tjene store Penge paa Statens Bekostning. Hvad Handelsforeningen angik, saa havde dens Formand aldrig vist, at havde noget tilovers for Byens Arbejdere; han tænkte mest paa sig selv, hvad man ogsaa saa af, at der skulde lettiske Søfolk til at losse hans Skibe. Det var ganske hen i Vejret at sige, at der kom færre Folk til Byen, fordi det offentlige overtog Ruten.

Landsretssagføreren kritiserede, at Byraadet ikke vilde forhandle med det omtalte Udvalg. Men det vilde dog være et stift Stykke, hvis Aarhus Byraad skulde springe, hvergang der danner sig et selvbestaltet Udvalg ude fra Landet, som ingen Adkomst har til at optræde i Sagen. At Befolkningen havde Sympati for Ruten, var en Selvfølge; det havde Socialdemokraterne ogsaa, og ingen vilde jo have den nedlagt; den vilde snarere blive forbedret, naar Statsbanerne overtog den. Taleren vidste ikke, hvorledes disse Folk oprindelig havde faaet deres Biler, maaske var det gennem Landmandsbanken, som i sin Tid laante Penge ud til at købe Biler for; Banken garanteredes af Staten, og samtidig satte

den Penge i Foretagender, som konkurrerede med Staten. Naar Konsulen sagde, at det var Amtet, som gav Koncessioner, saa passede det ikke, naar der var Uenighed mellem de Raad, der skal udtale sig i Sagen; saa maatte Ministeriet træffe Afgørelse. Taleren vilde slutte sig til Holger Eriksens Udtalelser og anbefale, at Statsbanerne faar Ruten.

Kai Blicher takkede Vald. Pedersen, fordi han havde klarlagt Sagen; nu vidste man bedre, hvad det drejede sig om. Det var vist rigtigt, at Socialdemokraterne havde Sympati for Ruten, navnlig for Overskudet; men hvis de havde Sympati for de Folk, der ejede Ruten, stemte de for at lade dem beholde den.

Borgmesteren antog, at man nu snart kunde gaa til Afstemning. Angaaende Talerens Interesse for Erhvervslivet i Aarhus, da kunde den nok staa Maal med Hr. Blichers, men Taleren kunde ogsaa se lidt længere end til det, som kun havde Interesse for det private Initiativ. Hvis Bilejerne havde haft den rette Interesse for hele dette Forhold, havde de ikke nægtet at forhandle med Statsbanerne; det havde været klogere af dem end at lade selvbestaltede Raadgivere kværulere ude i Kommunerne. Der var nu stillet Forslag om at anbefale Statsbanernes Overtagelse af Ruten, og Taleren gik ud fra, at disse saa vilde forhandle med Rutebilejerne om Overtagelsen.

I. C. Sørensen var ikke i Stand til paa staaende Fod at bedømme Hr. Vald. Pedersens Himmerlandshistorier. Men det reelle i denne Sag var, at de Folk, som ejer Spørringruten, har kæmpet sig igennem meget vanskelige Vilkaar og nu i Dag staar med en Rute, som giver dem deres Udkomme, og samtidig har skabt sig hele Befolkningens Sympati. Naar Aarhus vilde være en Oplandsby, var det næppe klogt at gaa imod den samlede Befolknings Ønske. Nu var Forholdet endelig drejet derhen, at begge Koncessionsandragender forelaa i Byraadet, og Taleren vilde da anbefale, at man stemmer for at give Koncessionen til de nuværende Indehavere.

Kai Blicher spurgte, om det ikke kunde tænkes, at man gav Koncession til begge Andragerne, saa kunde man da faa konstateret, hvad der var bedst, Privatdrift eller Statsdrift.

Borgmesteren antog, at naar Byraadet havde taget Stilling til Sagen ligesom ogsaa Byraadet i Randers, vilde der nok blive Lejlighed til en Forhandling mellem Statsbanerne og de private Indehavere. Men som Sagen laa, vilde Taleren foreslaa, at man anbefaler Statsbanernes Andragende uden de tidligere stillede Betingelser.

Borgmesterens Forslag vedtoges med 12 Stemmer mod 7.

Borgmesteren gik ud fra, at efter denne Vedtagelse kunde man svare Randers Amtsraad, at Byraadet ikke kan anbefale Andragendet fra de private Rutebilejere.

Kai Blicher vilde anmode om at faa anført i Skrivelsen til Amtet, at Mindretallet i Aarhus Byraad stemte for, at de private Indehavere vedblivende skal have Koncessionen.

Borgmesteren havde intet derimod.

